सुखंवसतिधर्मात्मादिविदेवगणैःसह ॥ वीरलोकगतोनित्यंवीरयोगसहःसदा ॥ ५७ ॥ सत्वस्थःसर्वमुत्सृज्यदीक्षितोनियतःशुचिः ॥ वीराध्वानंप्रपद्येद्यस्तस्य लोकाःसनातनाः ॥ ५८ ॥ कामगेनविमानेनसवैचरतिच्छंदतः ॥ शक्रलोकगतःश्रीमान्मोदतेचनिरामयः ॥ ५९ ॥ इतिश्रीमहाभारतेअनुशासनपर्वणिआनुशास०दानधर्मेउमामहेश्वरसंवादेद्विचत्वारिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १४२ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ उमोवाच भगवन्भगनेत्रघ्नपूष्णोदंतनिपातन ॥ दक्षक्रतुहरत्र्यक्षसंशयोमेमहानयं ॥ १ ॥ चातुर्वर्ण्यंभगवतापूर्वंसृष्टंस्वयंभुवा ॥ केनकर्मविपाकेनवैश्योगच्छतिशूद्रतां ॥ २ ॥ वैश्योवाक्षत्रियःकेनद्विजोवाक्षत्रियोभवेत् ॥ प्रतिलोमःकथंदेवशक्योधर्मोनिवर्तितुं ॥३॥ केनवाकर्मणाविप्रःशूद्रयोनौप्रजायते ॥ क्षत्रियःशूद्रतामेतिकेनवाकर्मणाविभो ॥ ४ ॥ एतन्मेसंशयंदेववदभूतपतेनघ ॥ त्रयोवर्णाःप्रकृत्येहकथंब्राह्मण्यमाप्नुयुः ॥ ५ ॥ महेश्वरउवाच ब्राह्मण्यंदेविदुष्प्रापंनिसर्गाद्ब्राह्मणःशुभे ॥ क्षत्रियोवैश्यशूद्रौवानिसर्गादितिमेमतिः ॥ ६ ॥ कर्मणादुष्कृतेनेहस्थानाद्भ्रश्यतिवैद्विजः ॥ ज्येष्ठंवर्णमनुप्राप्यतस्माद्रक्षेतवैद्विजः ॥ ७ ॥ स्थितोब्राह्मणधर्मेणब्राह्मण्यमुपजीवति ॥ क्षत्रियोवाथवैश्योवाब्रह्मभूयंसगच्छति ॥८॥ यस्तुविप्रत्वमुत्सृज्यक्षात्रंधर्मंनिषेवते ॥ ब्राह्मण्यात्सपरिभ्रष्टःक्षत्रयोनौप्रजायते ॥ ९ ॥ वैश्यकर्मचयोविप्रोलोभमोहव्यपाश्रयः ॥ ब्राह्मण्यंदुर्लभंप्राप्यकरोत्यल्पमतिःसदा ॥ १० ॥ सद्विजोवैश्यतामेतिवैश्योवाशूद्रतामियात् ॥ स्वधर्मात्प्रच्युतोविप्रस्ततःशूद्रत्वमाप्नुते ॥ ११ ॥ तत्रासौनिरयंप्राप्तोवर्णभ्रष्टोबहिष्कृतः ॥ ब्रह्मलोकात्परिभ्रष्टःशूद्रःसमुपजायते ॥ १२ ॥ क्षत्रियोवामहाभागेवैश्योवाधर्मचारिणि ॥ स्वानिकर्माण्यपाहायशूद्रकर्मनिषेवते ॥ १३ ॥ स्वस्थानात्सपरिभ्रष्टोवर्णसंकरतांगतः ॥ ब्राह्मणःक्षत्रियोवैश्यःशूद्रत्वंयातितादृशः ॥ १४ ॥ यस्तुबुद्धःस्वधर्मेणज्ञानविज्ञानवान्शुचिः ॥ धर्मज्ञोधर्मनिरतःसधर्मफलमश्नुते ॥ १५ ॥ इदंचैवापरंदेविब्रह्मणासमुदाहृतं ॥ अध्यात्मंनैष्ठिकंसद्भिर्धर्मकामैर्निषेव्यते ॥ १६ ॥ उग्रान्नंगर्हितंदेविगणान्नंश्राद्धसूतकं ॥ दुष्टान्नंनैवभोक्तव्यंशूद्रान्नंनैवकर्हिचित् ॥ १७ ॥ शूद्रान्नंगर्हितंदेविसदादेवैर्महात्मभिः ॥ पितामहमुखोत्सृष्टंप्रमाणमितिमेमतिः ॥ १८ ॥ शूद्रान्नेनावशेषेणजठरेयोम्रियेद्विजः ॥ आहिताग्निस्तथायज्वासशूद्रगतिभाग्भवेत् ॥ १९ ॥

॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥

Digitized by Google